

Міністерство освіти і науки України
Навчально-науковий інститут фінансів, економіки, управління та права
Національного університету
«Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка» (Україна)
Полтавська обласна державна адміністрація (Україна)
Білостоцький технологічний університет (Польща)
Університет Гренландії (Гренландія)
«1 грудня 1918 р» Університет Альба Юлія (Румунія)
Сучавський університет імені Штефана Марє (Румунія)
Інститут транспорту та зв'язку (Латвія)
Бургенландський університет прикладних наук (Австрія)
Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна (Україна)
Київський національний університет будівництва та архітектури (Україна)
Національний університет «Запорізька політехніка» (Україна)
Львівській державний університет фізичної культури імені Івана Боберського (Україна)
Харківський національний економічний університет імені Семена Кузнеця (Україна)
Черкаський національний університет імені Богдана Хмельницького (Україна)
Сумський державний аграрний університет (Україна)

СУЧАСНІ ІННОВАЦІЙНО-ІНВЕСТИЦІЙНІ МЕХАНІЗМИ РОЗВИТКУ НАЦІОНАЛЬНОЇ ЕКОНОМІКИ В УМОВАХ ЄВРОІНТЕГРАЦІЇ

07 листопада 2024 року

Co-funded by
the European Union

Полтава
2024

2. Kulyk V.A. Taxation of economic activities of e-business enterprises in Ukraine: the need for a balanced approach in times of war. *Бухгалтерський облік в управлінні підприємством: сучасні виклики : збірник матеріалів IV Міжнародної науково-практичної конференції* (м. Полтава, 10-11 травня 2023 року). Полтава: ПУЕТ, 2023. С. 18-20.

3. Кулик В.А. Використання гіг-контрактів підприємствами ІТ-сфери як інструмент оптимізації податкового навантаження. *Стан і перспективи розвитку обліково-інформаційної системи в Україні: матеріали VII Міжнародної науково-практичної конференції, присвяченій 55-річчю кафедри обліку і оподаткування та 85-річчю від дня народження д. е. н., проф. Б. М. Литвина (26-27 вересня 2024 р., м. Тернопіль). Том 1. Тернопіль: ЗУНУ, 2024. С. 333-334.*

УДК 332.1:352.07

Кудінов О.М., старший викладач; Билим Д.І., студентка
Національний університет «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка»
(м. Полтава, Україна)

ТРАНСФОРМАЦІЯ РЕГІОНАЛЬНОЇ ЕКОНОМІЧНОЇ ПОЛІТИКИ УКРАЇНИ В УМОВАХ СУЧАСНИХ ВИКЛИКІВ ТА ЗАГРОЗ

У сучасних умовах реформування державного управління особливого значення мають питання оптимізації регіональної політики, яка спрямована на досягнення економічної стабільності, соціального добробуту та екологічної стійкості території. Актуальність оновлення підходів до регіональної політики в Україні обумовлена необхідністю адаптації до динамічних змін в економічному середовищі, зростанням потреби населення та потребою інтеграції регіонів у глобальні економічні процеси. Військові дії на території України зумовлюють необхідність використання підходів до формування регіональної економічної політики, яка має отримати виклики та загрози сучасного безпекового середовища. З першочергових завдань забезпечується ефективно, злякисне управління на всіх рівнях, орієнтоване на реалізацію ключових напрямків розвитку, таких як соціальна безпека, соціальний захист, дієздатність, відновлення критичної інфраструктури та підтримка економічної стійкості регіонів [1].

Основною метою сучасної регіональної політики є впровадження ефективних механізмів економічного зростання, зміцнення внутрішньої співпраці, реалізація проектів з відновлення інфраструктури та підтримка малого й великого бізнесу для підвищення рівня та якості життя населення, а також сприяння стійкому економічному розвитку регіонів [2]. Нова концепція регіональної політики має обґрунтування тісної взаємодії між управлінськими органами та всебічного аналізу попереднього досвіду (враховуючи успішні та невдалі практики, статистичні дані, потреби й можливості регіонів). Відтак традиційні підходи до стратегічного планування регіонального розвитку втрачають актуальність в умовах сучасних викликів і потребують адаптації.

Дослідження концептуальних основ нових підходів до формування регіональної економічної політики (РЕП) в умовах децентралізації дозволило виділити три ключові напрямки розвитку, орієнтовані на досягнення стратегічних цілей:

- забезпечення об'єднання держави в економічному, соціальному, екологічному, просторовому безпековому та гуманітарному вимірах. Цей напрямок спрямований на системне вдосконалення основних сфер життєдіяльності суспільства, як інфраструктура, освіта, охорона здоров'я, обороноздатність та безпека, що забезпечує комплексний підхід до покращення якості життя та підвищення рівня соціальної стабільності.

- підвищення конкурентоспроможності регіонів України. Даний напрямок забезпечує одночасне запровадження коопераційних та конкурентних механізмів: регіони об'єднуються для досягнення спільних стратегічних завдань, зберігаючи конкуренцію в якості наданих

послуг. Такий підхід дозволяє підвищити економічну ефективність та поліпшити формування додаткових переваг для регіонів.

- формування ефективної системи врядування через налагодження взаємодії між органами місцевого самоврядування та населенням. Цей напрямок забезпечує розробку ефективних механізмів співпраці, які сприяють залученню громадськості до процесу прийняття рішень на місцевому рівні, що, у свою чергу, завершить прозорість і підзвітність органів влади та стимулює довіру населення до державних інституцій.

Так на зміну застарілих підходів реалізації регіональної економічної політики з'явилися нові підходи затверджені 5 серпня 2020 року постановою Кабінету Міністрів України (таблиця 1.1)

Таблиця 1.1 – Порівняльна характеристика підходів щодо реалізації регіональної економічної

Елементи регіональної економічної політики	Стратегія 2015-2020 років	Стратегія 2021-2027 років
Сутність політики	Первинна підтримка регіонів зі слабким розвитком; Декларування депресивних територій.	Визначення типів територій, яким необхідно застосувати особливі механізми ресурсної підтримки; Формування конкурентоспроможного регіону з обґрунтуванням фінансової підтримки.
Планування політики	Домінація централізованого галузевого підходу, що не враховує особливості регіонів. Планування не враховуючи стратегію вищого рівня правління.	Домінація інтегрованого підходу, що враховує особливості регіону. Комплексне планування (стратегії територіальних громад, відповідають стратегії регіону, а та в свою чергу обласні стратегії).
Проектування політики	Субсидії та дотації спрямовані першочергово на проекти капітального будівництва;	Держана політика спрямована на реалізацію інтегрованих проектів на основі діагностики регіонів.
Фінансування політики	Відсутність цільового фінансування на реалізацію стратегії регіонального розвитку	Цільове фінансування на реалізацію стратегії регіонального розвитку

Джерело: складено автором за [3]

Отже, в умовах децентралізації зростаючих безпекових викликів Україна потребує нових, адаптивних підходів до формування регіональної економічної політики (РЕП), що відповідає сучасним соціально-економічним та безпековим реаліям. Розглянуті зміни у підходах до РЕП свідчать про трансформацію стратегії регіонального розвитку, яка передбачає перехід до інтегрованого підходу, акцент на конкурентоспроможності регіонів, формування ефективної системи врядування, зміна принципів фінансування. Таким чином, пропонуються спрямовані зміни на посилення економічної автономії регіонів, їх сприяння до самостійного визначення напрямків розвитку, а також створення умов для зміцнення національної безпеки та добробуту населення. Відмова від застарілих підходів на отримання нових, гнучких і адаптованих до сучасних викликів механізмів РЕП забезпечує збалансований розвиток регіонів України.

Списки використаної літератури

1. Економіка регіонів України в умовах війни: ризики та напрямки забезпечення стійкості: науковоаналітичне видання / наук. ред. І. З. Сторонянська; ДУ «Інститут

регіональних досліджень імені М. І. Долішнього НАН України». Львів, 2022. 70 с. (Серія «Проблеми регіонального розвитку»). URL: <http://ird.gov.ua/irdp/p20220033.pdf>

2. Територіальний розвиток і регіональна політика. Стратегування регіонального розвитку на засадах смарт-спеціалізації: наукова доповідь / наук. ред. д.е.н., проф. Сторонянська І.З. Львів, ІРД НАНУ. 2020. 141 с.

3. Про затвердження Державної стратегії регіонального розвитку на 2021-2027 роки: Постанова Кабінету Міністрів України від 05.08.2020 р. № 695-2020-п: станом на 05 серпня 2020 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/695-2020-%D0%BF#Text> (дата звернення: 01.03.2024).

4. Комеліна О.В., Фурсова Н.А. (2020) Соціальні детермінанти сталого розвитку країни (безпековий аспект). Сталій геопросторовий розвиток природно-економічних систем в Україні: колективна монографія. Польща: Білосток. Рр. 17-40.

УДК 330

Нетяга В.О., магістрант; Кудінова А.О., к.е.н., доцент
Національний університет «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка»
(м. Полтава, Україна)

ОСОБЛИВОСТІ УПРАВЛІННЯ ІННОВАЦІЯМИ НА ПІДПРИЄМСТВІ В СУЧАСНИХ УМОВАХ ГОСПОДАРЮВАННЯ

Інновації необхідні для успіху бізнесу, оскільки вони дозволяють компаніям виділятися серед своїх конкурентів і пропонувати щось нове та цінне своїм клієнтам. Підприємства, які використовують інновації, краще адаптуються до нових технологій і тенденцій ринку, що може дати їм значну перевагу перед тими, які цього не роблять. Іншим важливим аспектом впровадження інновацій на підприємстві є те, що вони стимулюють економічне зростання. Компанії, які впроваджують інновації, створюють нові продукти, нові ринки та нові робочі місця, що у свою чергу, створює багатство та стимулює економічну діяльність, роблячи інновації критично важливим рушієм процвітання.

Таблиця 1 – Типи інновацій на підприємстві та їх застосування

Тип інновацій	Значення для підприємства
Інновації продукту	Відноситься до розробки нових або вдосконалених продуктів або впровадження нових функцій продукту. Цей тип інновації може бути чим завгодно: від нового продукту на існуючому ринку до створення абсолютно нового ринку. Застосування гнучкого управління проектами може значно полегшити впровадження інноваційних продуктів, забезпечуючи гнучкість, швидкі ітерації та безперервні цикли зворотного зв'язку.
Інновації процесів	Відноситься до розробки нових або вдосконалених процесів, які підвищують ефективність, зменшують витрати або забезпечують кращий досвід роботи з клієнтами. Це може бути: від оптимізації виробничого процесу до покращення надання товарів і послуг.
Маркетингові інновації	Стосується нових і творчих способів охоплення клієнтів і просування продуктів або послуг. Це може включати нові форми реклами, нові стратегії ціноутворення або нові канали охоплення клієнтів.
Інновація бізнес-моделі	Відноситься до розробки нових бізнес-моделей або модифікації існуючих моделей для створення нових джерел доходу або підвищення ефективності. Це може включати використання нових технологій, нових каналів розподілу або нових стратегій залучення клієнтів.
Соціальні інновації	Відноситься до створення нових рішень для соціальних і екологічних проблем. Соціальні інновації часто передбачають співпрацю та інтеграцію багатьох дисциплін і галузей, і вони можуть бути як прибутковими, так і некомерційними.

Примітка: сформовано автором за [1-3]